

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI
dr inż. Rafał Gawin

DRR.WRG.4322.1.2024.IWa

DECYZJA

Na podstawie art. 9g ust. 7 i art. 23 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz.U.2024.266 z późn. zm., dalej: „ustawa Prawo energetyczne”) oraz art. 104 i art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U.2024.572 z późn. zm., dalej: „k.p.a.”) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne

po rozpatrzeniu wniosku

przedsiębiorstwa energetycznego Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Mszczonowska 4, 02-337 Warszawa, wpisanego do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem: 0000264771, posiadającego numer NIP: 5272432041 oraz numer REGON: 015716698 (dalej: „GAZ-SYSTEM”, „Wnioskodawca”, „Operator” lub „OSP”),

zawartego w piśmie z dnia 10.01.2024 r. znak: 2024-05223 PU.070.8.2022.42, uzupełnionego i zmienionego następnie pismem z dnia 23.01.2024 r. znak: 2024-13347 PU.070.8.2022.43, pismem z dnia 19.03.2024 r. znak: 2024-47297 PU.070.8.2022.51, pismem z dnia 24.05.2024 r. znak: 2024-85501 PU.070.8.2022.55 oraz pismem z dnia 27.06.2024 r. znak: 2024-106240 PU.070.8.2022.57,

o wydanie decyzji zmieniającej decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) z dnia 5 stycznia 2021 r. znak: DRR.WRG.4322.4.2020.IWa, zmienioną decyzją Prezesa URE z dnia 15 grudnia 2022 r. oraz decyzją Prezesa URE z dnia 13 kwietnia 2023 r. w zakresie Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej,

postanawiam

1. zmienić decyzję Prezesa URE z dnia 5 stycznia 2021 r. znak: DRR.WRG.4322.4.2020.IWa zmienioną decyzją Prezesa URE z dnia 15 grudnia 2022 r. oraz decyzją Prezesa URE z dnia 13 kwietnia 2023 r. – w zakresie zatwierdzenia Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (wersja 029), zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej decyzji;
2. ustalić termin wejścia w życie zatwierdzonej Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (wersja 029) na dzień 1 sierpnia 2024 r. o godz. 06:00.

UZASADNIENIE

Prezes URE jest centralnym organem administracji rządowej, właściwym do regulacji działalności przedsiębiorstw energetycznych. W oparciu o art. 23 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne Prezes URE reguluje działalność przedsiębiorstw energetycznych zgodnie z ustawą Prawo energetyczne i polityką energetyczną państwa, zmierzając do równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii.

Do zakresu działania Prezesa URE, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 8 ustawy Prawo energetyczne, należy zatwierdzanie instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej oraz jej zmian.

Wnioskodawca – Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. – posiada koncesję na przesyłanie paliw gazowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nr PPG/95/6154/W/2/2004/MS, udzieloną decyzją Prezesa URE z dnia 30 czerwca 2004 r. z późniejszymi zmianami. Decyzją Prezesa URE z dnia 6 grudnia 2018 r. nr DRG.DRG-1.4112.32.2018.KL termin obowiązywania koncesji na przesyłanie paliw gazowych został przedłużony do 6 grudnia 2068 r.

Wnioskodawca – Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. – jest wyznaczony operatorem systemu przesyłowego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 6 grudnia 2068 r. na mocy decyzji Prezesa URE z dnia 23 czerwca 2006 r. nr DPE-47-4(2)/2006/6154/BT z późniejszymi zmianami.

Zgodnie z art. 9g ust. 1 ustawy Prawo energetyczne operator systemu przesyłowego jest obowiązany do opracowania instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej.

Zgodnie z art. 9g ust. 2 ustawy Prawo energetyczne operator systemu przesyłowego informuje użytkowników systemu, w formie pisemnej lub za pomocą innego środka komunikowania przyjętego przez operatora systemu, o publicznym dostępie do projektu instrukcji lub jej zmian oraz o możliwości zgłaszania uwag, określając miejsce i termin ich zgłaszania, nie krótszy niż miesiąc od dnia udostępnienia projektu instrukcji lub jej zmian.

Zgodnie z art. 9g ust. 3 ustawy Prawo energetyczne instrukcje opracowywane dla sieci gazowych określają szczegółowe warunki korzystania z tych sieci przez użytkowników systemu oraz warunki i sposób prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju tych sieci, w szczególności dotyczące:

- 1) przyłączania sieci dystrybucyjnych, urządzeń odbiorców końcowych, połączeń międzysystemowych oraz gazociągów bezpośrednich;
- 2) wymagań technicznych dla urządzeń, instalacji i sieci wraz z niezbędną infrastrukturą pomocniczą;
- 3) kryteriów bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego;
- 4) współpracy pomiędzy operatorami systemów gazowych;
- 5) przekazywania informacji pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi oraz pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi a odbiorcami;
- 6) parametrów jakościowych paliw gazowych i standardów jakościowych obsługi użytkowników systemu;
- 7) procedury zmiany sprzedawcy oraz zgłaszania i przyjmowania przez operatora systemu dystrybucyjnego gazowego do realizacji umów sprzedaży i umów kompleksowych.

Zgodnie z art. 9g ust. 6 pkt 1-4 ustawy Prawo energetyczne instrukcja opracowywana przez operatora systemu przesyłowego powinna także zawierać wyodrębnioną część dotyczącą bilansowania systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi, określającą:

- 1) warunki, jakie muszą być spełnione w zakresie bilansowania systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi;
- 2) procedury:
 - a) [nie dotyczy operatora systemu przesyłowego gazowego],
 - b) zgłaszania do operatora systemu przesyłowego gazowego umów o świadczenie usług przesyłania paliw gazowych,
 - c) bilansowania systemu, w tym sposób rozliczania kosztów jego bilansowania,
 - d) zarządzania ograniczeniami systemowymi, w tym sposób rozliczania kosztów tych ograniczeń,
 - e) awaryjne;
- 3) sposób postępowania w stanach zagrożenia bezpieczeństwa zaopatrzenia w paliwa gazowe;
- 4) procedury i zakres wymiany informacji niezbędnych do bilansowania systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi.

Zgodnie z art. 9g ust. 7 ustawy Prawo energetyczne operator systemu przesyłowego przedkłada Prezesowi URE do zatwierdzenia, w drodze decyzji, instrukcję wraz z informacją o zgłoszonych przez użytkowników systemu uwagach oraz sposobie ich uwzględnienia. Operator zamieszcza te dokumenty na swojej stronie internetowej.

Zgodnie z art. 9g ust. 8d ustawy Prawo energetyczne Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w drodze decyzji, zatwierdza instrukcję, jeżeli spełnia ona wymagania określone w ustawie, jest zgodna z przepisami odrębnymi, równoważy interesy użytkowników systemu oraz nie stanowi zagrożenia dla rozwoju konkurencji na rynku energii elektrycznej lub gazu ziemnego.

Zgodnie z art. 9g ust. 9 ustawy Prawo energetyczne Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza zatwierdzoną instrukcję w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.

Zgodnie z art. 9g ust. 10 ustawy Prawo energetyczne operator systemu przesyłowego zamieszcza na swojej stronie internetowej tekst ujednoliconej obowiązującej instrukcji oraz udostępnia ją do publicznego wglądu w swojej siedzibie.

Zgodnie z art. 9g ust. 12 ustawy Prawo energetyczne użytkownicy systemu, w tym odbiorcy, których urządzenia, instalacje lub sieci są przyłączone do sieci operatora systemu gazowego, lub korzystający z usług świadczonych przez tego operatora, są obowiązani stosować się do warunków i wymagań oraz procedur postępowania i wymiany informacji określonych w instrukcjach, a także w metodach, warunkach, wymogach i zasadach przyjętych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchyłającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, str. 36, z późn. zm.) lub rozporządzeń wydanych na podstawie art. 6 lub art. 23 tego rozporządzenia. Instrukcja oraz metody, warunki, wymogi i zasady, o których mowa powyżej, stanowią część umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej lub umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub skraplania gazu ziemnego albo umowy kompleksowej.

Na podstawie art. 104 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, która, zgodnie z art. 104 § 2 k.p.a., może rozstrzygać sprawę co do jej istoty w całości lub w części.

Na podstawie art. 155 k.p.a. decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Wówczas, zgodnie z art. 154 § 2 k.p.a. w związku z art. 155 k.p.a., właściwy organ wydaje decyzję w sprawie zmiany dotychczasowej decyzji.

W toku postępowania o zatwierdzenie zmiany IRiESP Prezes URE zważył, co następuje:

- (1) Wnioskodawca opracował projekt zmiany Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (wersja 029) (dalej: „IRiESP” lub „Instrukcja”) dotyczącej krajowego systemu przesyłowego będącego własnością Wnioskodawcy, a następnie w okresie 21.09-31.10.2023 r. przeprowadził publiczne konsultacje projektu IRiESP. Informacja o konsultacjach wraz z projektem zmiany IRiESP, jak również wyniki konsultacji wraz ze stanowiskiem OSP wobec otrzymanych uwag, zostały opublikowane przez Wnioskodawcę na stronie internetowej. Wydruk przedmiotowej informacji został włączony do materiału dowodowego.
- (2) 10 stycznia 2024 r. pismem z dnia 10.01.2024 r. znak: 2024-05223 PU.070.8.2022.42 GAZ-SYSTEM złożył do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wnioski o wydanie decyzji zmieniającej obowiązującą wówczas decyzję Prezesa URE z dnia 5 stycznia 2021 r. znak: DRR.WRG.4322.4.2020.IWa (z późn. zm.) zatwierdzającą Instrukcję Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej, w zakresie zmiany Instrukcji, dołączonej do wniosku.
- (3) Do ww. wniosku przedłożonego Prezesowi URE, Wnioskodawca dołączył informację o zgłoszonych w konsultacjach przez użytkowników systemu uwagach oraz o sposobie ich uwzględnienia, wypełniając wymóg art. 9g ust. 7 ustawy Prawo energetyczne.
- (4) W toku postępowania w sprawie zatwierdzenia zmiany IRiESP Prezes URE wystosował do Wnioskodawcy cztery wezwania: pierwsze do uzupełnienia braków formalnych w przedłożonym wniosku oraz kolejne do złożenia wyjaśnień oraz wprowadzenia korekt i uzupełnień w zmienianej Instrukcji. Wezwania Prezesa URE miały na celu zapewnienie, aby zapisy IRiESP odpowiadały wymogom wynikającym z ustawy Prawo energetyczne oraz nie były sprzeczne z przepisami odrębnymi, w tym szczególnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego (t.j. Dz.U.2018.1158 z późn. zm., dalej: „rozporządzenie systemowe”). Ponadto Prezes URE wezwał Wnioskodawcę do uwzględnienia części uwag uczestników rynku zgłoszonych w konsultacjach projektu zmiany IRiESP, które w ocenie Prezesa URE były zasadne i zapewniały równowagę interesów użytkowników systemu.
- (5) Wnioskodawca odpowiedział na wszystkie wezwania Prezesa URE w wyznaczonych terminach bądź w terminach późniejszych, wnioskowanych przez Wnioskodawcę, które każdorazowo były przez Prezesa URE weryfikowane, a następnie akceptowane.

- (6) W wyniku analizy wniosku w przedmiocie zatwierdzenia zmiany IRiESP, Prezes URE odmówił zatwierdzenia projektowanych zapisów dotyczących wprowadzenia do IRiESP **usługi przesyłania ciągłej warunkowej i usługi przesyłania przerywanej warunkowej.**

Mimo, iż w toku konsultacji projektu zmiany IRiESP uczestnicy rynku nie zgłosili uwag w zakresie wprowadzenia usługi przesyłania ciągłej warunkowej i usługi przesyłania przerywanej warunkowej do IRiESP, to w ocenie Prezesa URE proponowane przez Wnioskodawcę zapisy w tym zakresie nie mogą być zatwierdzone w IRiESP ze względu na ich niezgodność z wymogami prawa. Prezes URE przedstawił Wnioskodawcy swoją argumentację w toku postępowania, jak poniżej:

- a) definicje usługi przesyłania ciągłej warunkowej i usługi przesyłania przerywanej warunkowej

Wnioskodawca zaproponował następujące definicje usług warunkowych:

- dla usługi przesyłania ciągłej warunkowej (pkt 7.1.14 projektu IRiESP)

OSP może udostępnić dla fizycznego punktu wyjścia (FPWY) lub fizycznego punktu wejścia (FPWE) przepustowość na zasadach ciągłych warunkowych. Warunkiem skorzystania przez Użytkownika Sieci z przydzielonej przepustowości (mocy umownej) na zasadach ciągłych warunkowych jest dostarczenie odpowiednich ilości paliwa gazowego w określonym/ych przez OSP fizycznym/ych punkcie/tach wejścia (FPWE), lub odbiór odpowiednich ilości paliwa gazowego w określonym/ych przez OSP fizycznym/ych punkcie/tach wyjścia (FPWY). OSP informuje na stronie internetowej OSP o dostępnej przepustowości na zasadach ciągłych warunkowych w fizycznych punktach wyjścia (FPWY) lub w fizycznych punktach wejścia (FPWE), wskazując odpowiednio punkty wejścia (PWE), w których wymagane jest zapewnienie zasilania paliwem gazowym lub punkty wyjścia (PWY), w których wymagany jest odbiór paliwa gazowego oraz ilości paliwa gazowego które powinny zostać dostarczone lub odebrane w odpowiednich fizycznych punktach wyjścia (FPWY) lub w fizycznych punktach wejścia (FPWE).

- dla usługi przesyłania przerywanej warunkowej (pkt 7.2.7 projektu IRiESP)

W przypadku udostępnienia przez OSP przepustowości na zasadach przerywanych warunkowych dla danego fizycznego punktu wejścia (FPWE) lub fizycznego punktu wyjścia (FPWY), warunkiem skorzystania przez Użytkownika Sieci z przydzielonej przepustowości (mocy umownej) na zasadach przerywanych warunkowych jest odbiór odpowiednich ilości paliwa gazowego w określonym/ych przez OSP fizycznym/ych punkcie/tach wyjścia (FPWY), lub dostarczenie odpowiednich ilości paliwa gazowego w określonym/ych przez OSP fizycznym/ych punkcie/tach wejścia (FPWE). OSP informuje na stronie internetowej OSP o dostępnej przepustowości na zasadach przerywanych warunkowych w fizycznych punktach wyjścia (FPWY) lub w fizycznych punktach wejścia (FPWE), wskazując odpowiednio punkty wejścia (PWE), w których wymagane jest zapewnienie zasilania paliwem gazowym lub punkty wyjścia (PWY), w których wymagany jest odbiór paliwa gazowego oraz ilości paliwa gazowego które powinny zostać dostarczone lub odebrane w odpowiednich fizycznych punktach wyjścia (FPWY) lub w fizycznych punktach wejścia (FPWE).

Argumentacja Prezesa URE:

Ponieważ na gruncie prawa polskiego usługi przesyłania warunkowe: ciągła i przerywana, zostały użyte w rozporządzeniu systemowym jako pojęcia niezdefiniowane, w swoich analizach Prezes URE oparł się na definicjach usługi ciągłej i przerywanej, zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchyłającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz.U.UE.L.2009.211.36 ze zm., dalej: „rozporządzenie 715/2009”). Usługa ciągła została zdefiniowana w art. 2 pkt 17 rozporządzenia 715/2009 jako usługa oferowana przez operatora systemu przesyłowego w odniesieniu do zdolności ciągłej, zdefiniowanej z kolei w art. 2 pkt 16 poprzez zdolność przesyłową gazu zagwarantowaną w umowie przez operatora systemu przesyłowego jako zdolność nieprzerywana. Natomiast usługa przerywana (art. 2 pkt 12) oznacza usługę oferowaną przez operatora systemu przesyłowego w odniesieniu do zdolności przerywanej. Zaś zdolność przerywana to zdolność przesyłowa gazu, która może zostać przerwana przez operatora systemu przesyłowego zgodnie z warunkami określonymi w umowie przesyłowej (art. 2 pkt 13). W świetle powyższego brak jest podstaw do kwalifikowania usług ciągłych warunkowych jako usługi realizowane na zasadach ciągłych. Potwierdzeniem dla wniosków Prezesa URE jest także rozporządzenie Ministra Energii z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (t.j. Dz.U.2021.280 z późn. zm.), gdzie w § 16 wskazano, że usługi ciągłe warunkowe i przerywane warunkowe są rozliczane jak usługi świadczone na zasadach przerywanych.

W ocenie Prezesa URE zaproponowane przez Wnioskodawcę usługi warunkowe: ciągła i przerywana, nie zostały odpowiednio zdefiniowane, aby można było je rozróżnić. Opisy tych usług w projekcie zmiany IRiESP, przedłożone Prezesowi URE do zatwierdzenia, są identyczne, jeśli chodzi o warunki korzystania z usługi ciągłej warunkowej i usługi przerywanej warunkowej. Brak jasnych zasad stosowania poszczególnych usług warunkowych, rozróżniających warunki świadczenia danego rodzaju usługi warunkowej, powoduje, iż OSP nie zapewnia przejrzystych zasad oferowania tych usług. Zatem wprowadzenie do IRiESP ww. usług bez precyzyjnych definicji, rozróżniających te dwa rodzaje usług, spowodowałoby wprowadzenie użytkowników systemu przesyłowego w błąd.

W świetle przedstawionych powyżej uwarunkowań prawnych dla definiowania usług ciągłych i przerywanych, definicje usługi przesyłania warunkowej ciągłej i usługi przesyłania warunkowej przerywanej, zaproponowane przez Wnioskodawcę, należy uznać za niespełniające wymogów prawa.

- b) brak gotowości Gaz-System do oferowania przepustowości ciągłej warunkowej i przerywanej warunkowej (przepis przejściowy)

Wnioskodawca zaproponował następujący przepis (pkt 22.4 projektu IRiESP):

Postanowienia IRiESP regulujące zasady oferowania i korzystania z przepustowości ciągłej warunkowej oraz przerywanej warunkowej wejdą w życie po opublikowaniu przez OSP informacji o gotowości do oferowania tych przepustowości.

Argumentacja Prezesa URE:

W ocenie Prezesa URE konstrukcja postanowienia przejściowego dotyczącego wdrożenia usług warunkowych po ogłoszeniu przez Operatora gotowości do ich

świadczenia, jest niedopuszczalna w sytuacji, gdy Wnioskodawca nie przedstawił szczegółów dotyczących zasad stosowania usług warunkowych, w tym warunków rozróżniających oferowanie danego rodzaju usługi warunkowej. Prezes URE wskazuje, iż zgodnie z art. 9g ust. 3 ustawy Prawo energetyczne instrukcja ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej określa szczegółowe warunki korzystania z sieci przesyłowej gazu przez użytkowników systemu. Wnioskodawca nie zaproponował terminu, choćby przybliżonego, gotowości świadczenia tych usług. Prezes URE nie może zatem zatwierdzić zapisów, które są nieokreślone, wprowadzają niewiadome, niepewne warunki świadczenia usług w nieokreślonej przyszłości.

- c) automatyczna konwersja usługi przesyłania przerywanej warunkowo ciągłej na usługę przesyłania ciągłą warunkową

W toku postępowania Wnioskodawca zaproponował nowy zapis w przepisach przejściowych IRiESP, który nie występował w dokumencie konsultacyjnym projektu zmiany IRiESP:

*Po opublikowaniu przez OSP informacji, o której mowa w pkt. **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.**, OSP jest uprawniony do dokonania w trakcie roku gazowego zmiany rodzaju usług przesyłania świadczonych w fizycznym punkcie wejścia/wyjścia, z przepustowości na zasadach przerywanych warunkowo ciągłej na przepustowość na zasadach ciągłych warunkowych, pod warunkiem opublikowania informacji wymaganych dla oferowania i korzystania z przepustowości ciągłej warunkowej zgodnie z pkt. 0. Publikacja informacji wymaganych zgodnie z pkt. 0 powoduje odpowiednią zmianę rodzaju usług przesyłania przydzielonych do tego momentu Użytkownikowi Sieci dla danego punktu, bez wpływu na okres trwania przydzielonego produktu przepustowości (konwersja przepustowości przerywanej na zasadach warunkowo ciągłych na przepustowość na zasadach ciągłych warunkowych). Z chwilą udostępnienia w SWI przydziału przepustowości (PP) uwzględniającego wskazaną zmianę, przyjmuje się, iż OSP oraz Użytkownik Sieci dokonali wiążącej zmiany przydziału przepustowości (PP) w zakresie wskazanym przez OSP. Informację uważa się za doręczoną z chwilą udostępnienia dokumentów w formie elektronicznej w SWI.*

Argumentacja Prezesa URE:

Prezes URE odmawia zatwierdzenia ww. zapisu, ponieważ nie podlegał on konsultacjom z uczestnikami rynku, wymaganym zgodnie z art. 9g ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, zatem nie mieli oni możliwości wyrażenia opinii, szczególnie w kwestii zapisów, które miałyby domyślnie uznawać zgodę użytkownika sieci na automatyczną zmianę przydziału przepustowości (PP) w związku z konwersją przepustowości przerywanej na zasadach warunkowo ciągłych na przepustowość na zasadach ciągłych warunkowych.

- d) IRiESP vs. rozstrzygnięcia taryfowe w postępowaniu administracyjnym Prezesa URE

W toku postępowania Wnioskodawca zaproponował nowy zapis w przepisach przejściowych IRiESP, który nie występował w dokumencie konsultacyjnym projektu zmiany IRiESP:

*Do czasu konwersji przepustowości na zasadach przerywanych warunkowo ciągłej na przepustowość na zasadach ciągłych warunkowych zgodnie z pkt. **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** [dotyczący konwersji przepustowości przerywanej*

na zasadach warunkowo ciągłych na przepustowość na zasadach ciągłych warunkowych – pkt wskazany w poprzednim tiret], *OSP świadczy usługi na zasadach przerywanych* *warunkowo* *ciągłych* *w fizycznych punktach wyjścia (FPWY) lub w fizycznych punktach wejścia (FPWE) zgodnie z informacją opublikowaną na stronie internetowej OSP stosując odpowiednio postanowienia IRiESP regulujące zasady oferowania i korzystania z przepustowości na zasadach ciągłych warunkowych.*

Argumentacja Prezesa URE:

Prezes URE odmawia zatwierdzenia ww. zapisu, ponieważ przepis ten ingeruje w rozstrzygnięcie taryfowe w zakresie rozliczania produktów z zakresu zdolności dla usług przerywanych. Prezes URE podkreśla, że wszelkie zmiany dotyczące wyceny i rozliczania usługi przesyłania operator jest obowiązany dokonywać w drodze postępowania taryfowego przed Prezesem URE. Dodatkowo zapis ten nie podlegał konsultacjom z uczestnikami rynku, zgodnie z art. 9g ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, zatem nie mieli oni możliwości wyrażenia opinii.

- e) Raport ACER¹ ws. warunków określonych w umowach dotyczących standardowych produktów z zakresu zdolności ciągłej z 5 kwietnia 2019 r.²

W toku postępowania, wskazując możliwość wprowadzenia usług warunkowych do IRiESP, Wnioskodawca przywołał Raport ACER ws. warunków określonych w umowach dotyczących standardowych produktów z zakresu zdolności ciągłej z 5 kwietnia 2019 r., przygotowany przez Agencję na podstawie art. 38 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/459 z dnia 16 marca 2017 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczących mechanizmów alokacji zdolności w systemach przesyłowych gazu (Dz.U.U.E.L.2017.72.1).

Argumentacja Prezesa URE:

W ocenie Prezesa URE przedstawione w ww. raporcie informacje poglądowe na temat warunków w umowach przesyłowych w odniesieniu do zdolności ciągłej, stosowanych w krajach UE w 2019 r., nie mogą być rozpatrywane jako delegacja do wdrożenia usług warunkowych w krajach, gdzie takich umów nie stosuje się dzisiaj. Raport ten nie jest bowiem aktem prawnym i tym samym nie stanowi podstawy prawnej, która zezwalałaby na wprowadzenie usług warunkowych w systemie entry-exit w Polsce.

W wyniku ww. raportu nie zaistniały w legislacji unijnej żadne wytyczne co do kalkulacji usług warunkowych oraz możliwości ich stosowania przez operatorów. Oznacza to, że podstawą dla określania i wyceny usług przesyłania w punktach wejścia/wyjścia do/z systemu przesyłowego jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego (Dz.U.U.E.L.2009.211.94) oraz rozporządzenie 715/2009. Szczególnie rozporządzenie 715/2009 wprowadza dwie kategorie przepustowości, tj. ciągłą i przerywaną, oraz stwierdza, że wycena usługi przerywanej przewiduje korektę stawki bazowej (za usługą ciągłą) na podstawie prawdopodobieństwa przerwania usługi przerywanej.

¹ ACER – Agency for the Cooperation of Energy Regulators – Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki

² Report on conditionalities stipulated in contracts for standard capacity products for firm capacity, ACER, 5 April 2019

Ponadto w rozporządzeniu 715/2009 podkreśla się, że taryfy za dostęp do systemu gazowego kalkulowane są w taki sposób, aby zapewniały użytkownikom systemu swobodny wybór punktu wejścia do systemu oraz punktu wyjścia z systemu (free allocability). Tym samym stawki opłat sieciowych nie uwzględniają ścieżek przepływu gazu między ustalonymi punktami wejścia i wyjścia do/z systemu.

f) oczekiwane nowe rozporządzenie gazowe na poziomie Unii Europejskiej

W toku postępowania, wskazując możliwość wprowadzenia usług warunkowych do IRiESP, Wnioskodawca powołał się na projektowane na poziomie Unii Europejskiej w ramach tzw. pakietu dekarbonizacyjnego³ nowe rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, które ma uchylić rozporządzenie 715/2009.

Argumentacja Prezesa URE:

Prezes URE wskazuje, iż zgodnie z art. 9g ust. 8d instrukcja jest zatwierdzana, jeżeli jest zgodna z przepisami prawa. Zgodnie z powyższym Prezes URE nie może zatwierdzić instrukcji, w której zapisy opierałyby się na projektowanych aktach prawnych. Instrukcja musi być zgodna z aktualnie obowiązującym stanem prawnym. Dlatego projekt nowego rozporządzenia gazowego nie może stanowić podstawy dla wprowadzenia usług warunkowych do IRiESP.

Wnioskodawca, uwzględnivszy argumentację Prezesa URE, odstąpił od wnioskowania o wprowadzenie do IRiESP zapisów dotyczących usługi przesyłania ciągłej warunkowej i usługi przesyłania przerywanej warunkowej.

- (7) Prezes URE odmówił zatwierdzenia zapisów dotyczących zmian skutkujących wzrostem **opłaty za niedotrzymanie prognozy przydziału przepustowości⁴ oraz opłaty za zmniejszenie prognozy przydziału przepustowości⁵**. Ponieważ Wnioskodawca w toku postępowania nie przedstawił, na żądanie Prezesa URE, analizy ekonomiczno-finansowej wyliczenia wartości wnioskowanych wzrostów składników we wzorach na ww. opłaty, Prezes URE nie miał możliwości zweryfikowania zasadności podwyżek. Z uwagi na powyższe oraz uwzględniając sprzeciw użytkowników systemu, wyrażony w konsultacjach zmiany IRiESP, na wprowadzenie podwyżek ww. opłat, Prezes URE nie zgodził się na wnioskowane zmiany w tym zakresie.

Wnioskodawca wycofał się z wprowadzenia do IRiESP zmiany opłaty za niedotrzymanie prognozy przydziału przepustowości oraz opłaty za zmniejszenie prognozy przydziału przepustowości.

- (8) Prezes URE odmówił zatwierdzenia zapisu wprowadzającego do IRiESP **nową opłatę za niedostosowanie się użytkownika systemu do ograniczenia w związku z niespełnieniem norm jakościowych i ciśnienia wprowadzanego paliwa gazowego**

³ Szczegółowe informacje na temat pakietu dekarbonizacyjnego można znaleźć na stronie Komisji Europejskiej: https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/market-legislation/hydrogen-and-decarbonised-gas-market-package_en

⁴ pkt 19.12.2 dokumentu konsultacyjnego zmiany IRiESP, odpowiadający punktowi 19.13.2 IRiESP zatwierdzanej niniejszą decyzją

⁵ pkt 19.12.3 dokumentu konsultacyjnego zmiany IRiESP, odpowiadający punktowi 19.13.3 IRiESP zatwierdzanej niniejszą decyzją

(pkt 19.13.17 dokumentu konsultacyjnego zmiany IRiESP). W ocenie Prezesa URE opłata ta jest powieleniem już istniejących opłat za te same działania użytkownika systemu. Wnioskodawca wycofał się z wnioskowania o ww. nową opłatę w IRiESP.

- (9) W toku postępowania Prezes URE wyraził wątpliwość co do możliwości zatwierdzenia **nowych zapisów w punktach 8.4.7-8.4.11 projektu IRiESP, które dotyczą zlecniodawcy usługi przesyłania będącego zlecniodawcą usługi magazynowania oraz operatora systemu magazynowania gazu ziemnego** (dalej: „OSM”). Zgodnie z uwagami OSM w konsultacjach projektu zmiany IRiESP, zapisy te ingerują w ustalenia przyjęte w istniejącej międzyoperatorskiej umowie przesyłowej (dalej: „MUP”) między OSP a OSM. Ponieważ umowa ta nie jest dostępna Prezesowi URE, ani Prezes URE nie ma kompetencji do weryfikacji jej treści, dlatego w ocenie Prezesa URE materia punktów 8.4.7-8.4.11 powinna być regulowana w MUP, a nie w IRiESP.

Wnioskodawca wycofał się z wnioskowania o wprowadzenie punktów 8.4.7-8.4.11 do IRiESP.

- (10) W postępowaniu ws. zatwierdzenia zmiany IRiESP Prezes URE zakwestionował zmiany zapisów dotyczących **grup punktów** (pkt 3.8.1-3.8.7, 19.16, 22.2 dokumentu konsultacyjnego zmiany IRiESP). Uznając potrzebę Wnioskodawcy, jako operatora systemu przesyłowego, do podejmowania działań na rzecz bezpieczeństwa funkcjonowania systemu przesyłowego, w tym potrzebę modyfikacji mechanizmu weryfikacji istniejących grup punktów, Prezes URE podkreślił, iż działania te nie mogą odbywać się z naruszeniem obowiązujących przepisów. Zdaniem Prezesa URE, proponując zmiany zapisów w zakresie grup punktów Wnioskodawca nie uwzględnił bowiem wymogów wynikających z rozporządzenia systemowego, gdzie w §33 zawarta jest dyspozycja dla przedsiębiorstw energetycznych, w tym dla operatora systemu przesyłowego i operatora systemu dystrybucyjnego, dotycząca wymogu współpracy ze sobą w zakresie niezbędnym do stabilnego i ciągłego funkcjonowania systemu gazowego oraz zapewnienia parametrów jakościowych paliw gazowych. Zaś w §33a rozporządzenia systemowego doprecyzowano, iż w ramach tej współpracy, w celu zapewnienia stabilnego i ciągłego funkcjonowania systemu gazowego, przedsiębiorstwa mogą, po wzajemnym uzgodnieniu, łączyć punkty międzysystemowe w grupy punktów.

W ocenie Prezesa URE zaproponowane we wniosku zmiany w zakresie grup punktów wprowadzały jednostronne uprawnienie dla OSP do decydowania o ewentualnym modyfikowaniu albo likwidowaniu grupy punktów. Zatem przepisy takie ograniczałyby, nadane rozporządzeniem systemowym, uprawnienie operatora systemu dystrybucyjnego do współdecydowania o grupach punktów. Prezes URE wezwał więc Wnioskodawcę do uwzględnienia roli operatora systemu dystrybucyjnego (dalej: „OSD”) w decydowaniu o kształcie grupy punktów. Jednocześnie Prezes URE wskazał, iż mechanizm weryfikacji grup punktów powinien być zaprojektowany w taki sposób, aby uwzględniał bezpieczeństwo ruchu sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, jak również zapewniał bezpieczeństwo dostaw gazu do odbiorców w systemie dystrybucyjnym.

Odpowiadając na wezwanie Prezesa URE, Wnioskodawca przedłożył do zatwierdzenia nową wersję zapisów w zakresie grup punktów (pkt 3.8), która została wypracowana w ramach współpracy operatorów.

(11) W zakresie **innych zmian w Instrukcji**, zatwierdzanej niniejszą decyzją, należy wskazać zagadnienia:

- definicja odbiorcy chronionego – odwołanie do krajowej definicji odbiorcy chronionego wskazanej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2021 r. w sprawie sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz.U.2021.549);
- procesy rozwojowe na rynku gazu – rozszerzenie definicji źródeł o instalacje związane z biopaliwami gazowymi (biometan);
- aktualna maksymalna możliwość przesyłowa w danym punkcie – Q_{max} – Instrukcja formalizuje, stosowane już obecnie przez OSP pojęcie, dotyczące maksymalnej ilości godzinowej, do której przyjmowane są nominacje składane w ramach wszystkich rodzajów przepustowości. Zgodnie z wyjaśnieniem Wnioskodawcy w toku postępowania, Q_{max} odnosi się do bieżącej sytuacji w systemie przesyłowym, a wartość tego parametru jest aktualizowana i publikowana w cyklu dobowym;
- metrologia i wymagania techniczne – zmiany dotyczące gazomierzy, wzorcowania, okresu sprawdzeń gazomierzy oraz ujednoczenie częstotliwości pomiaru i wyznaczania – raz na godzinę – parametrów paliwa gazowego: ilości i objętości, minimalnego ciśnienia, średniego ciepła spalania i liczby Wobbego, temperatury punktu rosy wody (pkt 3);
- porozumienia z OIR⁶, OSW⁷, OSD, OSM, podmiotami eksploatującymi instalację przyłączoną w punkcie wejścia – wprowadzono obowiązki uzgadniania zasad pomiarów ilości i parametrów jakościowych paliwa gazowego oraz kontroli metrologicznej urządzeń, jak również wykreślono wymóg uzgadniania par kodów ZUP, kodów dostawca-dostawca (pkt 3.8.13, 3.8.14, 3.8.15, 3.9.2, 3.9.4, 3.10.2);
- nowy rodzaj porozumień – porozumienia zawierane w celu optymalizacji systemu przesyłowego lub przyłączonej sieci oraz racjonalizacji nakładów i kosztów ponoszonych na istniejącą i przyszłą infrastrukturę gazową, określające zakres prac polegających na budowie lub modernizacji punktów pomiarowo-rozliczeniowych na granicy systemów, terminy i zasady rozliczeń (tzw. porozumienie modernizacyjno-optymalizacyjne) (pkt 3.9.3);
- tryb składania wniosków przyłączeniowych – złożenie wniosku o określenie warunków przyłączenia do sieci przesyłowej będzie następować wyłącznie w drodze elektronicznej poprzez system wymiany informacji SWI (pkt 5.2.1);
- nowy rodzaj porozumień – porozumienia umożliwiające określenie warunków przyłączenia, gdy przyłączenie do sieci przesyłowej nie jest technicznie możliwe ze względu na zbyt wczesny etap realizacji niezbędnych inwestycji prowadzonych przez OSP (tzw. porozumienie przedprzyłączeniowe) (pkt 5.3.12);
- rozszerzenie katalogu umów rezerwujących przepustowość o porozumienia modernizacyjno-optymalizacyjne oraz porozumienia przedprzyłączeniowe, które są uwzględniane przy ustalaniu dostępnej przepustowości (pkt 7.1.4);

⁶ OIR – operator instalacji regazyfikacji

⁷ OSW – operator systemu współpracującego

- przydział przepustowości w punkcie wejścia z terminalu LNG – w IRiESP uwzględniono zasadę dotyczącą przydziału przepustowości zgodnie z przydziałem mocy regazyfikacyjnych (pkt 7.1.11);
- katalog przepustowości przerywanych – OSP zaprzestaje oferowania przepustowości przerywanej warunkowo ciągłej, która z dniem wejścia w życie zmiany IRiESP ulega przekształceniu w przepustowość przerywaną (pkt 7.1.12, 22.3);
- dostosowanie terminu informowania o przydzielonej przepustowości w procedurze udostępniania dostępnej przepustowości, aby zapewnić użytkownikowi sieci realną możliwość analizy otrzymanej od OSP informacji oraz ewentualnego złożenia wniosku o przydział przepustowości na inny interesujący go produkt w terminie wskazanym w IRiESP (pkt 7.6.11.9 w związku z pkt 7.6.8.1.2);
- termin informowania o zatwierdzonej prognozie przydziału przepustowości umożliwiający OSP analizę i potwierdzenie prognoz przydziału przepustowości (pkt 7.8.7.1);
- doprecyzowanie katalogu działań podejmowanych przez odbiorcę skutkujących rezygnacją z usługi redukcji ciśnienia paliwa gazowego (pkt 7.13.10);
- usługa redukcji ciśnienia paliwa gazowego – wprowadzono wymóg złożenia wniosku o określenie warunków przyłączenia, gdy zakończenie świadczenia usługi redukcji ciśnienia paliwa gazowego wiąże się ze zmianami urządzeń na stacji, przy czym OSP zapewnia możliwość realizacji usług przesyłania na poziomie odpowiadającym ostatniemu przydziałowi przepustowości (PP) dla produktów rocznych, obowiązującemu w dniu składania tego wniosku (pkt 7.13.11). Zapewnienie realizacji przesyłania do istniejącego fizycznego punktu wyjścia na poziomie dotychczas przydzielonej przepustowości jest zagwarantowane także zapisem w nowym punkcie 7.6.7 IRiESP;
- informowanie o pracach w systemie przesyłowym, gdy skutkują ograniczeniami dla użytkownika systemu – co najmniej 42 dni przed rozpoczęciem planowanych prac (pkt 12.2.1);
- umieszczenie w rozdziale 19 odwołania do mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać”, opisanego w punkcie 15.4.6 IRiESP – jest to poprawienie przejrzystości i kompletności procedur stosowanych przez OSP w zakresie zarządzania ograniczeniami kontraktowymi, wskazanych w załączniku I pkt 2.2 rozporządzenia 715/2009 (pkt 19.5);
- zasady rozliczeń z tytułu niezbilansowania oraz zasady zapewnienia neutralności finansowej bilansowania w przypadku uruchomienia zapasów obowiązkowych (art. 21.3 i 21.4) – odwołanie do zasad ustanowionych w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 maja 2023 r. w sprawie sposobu prowadzenia rozliczeń oraz bilansowania systemu przesyłowego gazowego w okresie uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz w okresie wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz.U.2023.961); dotychczasowe zapisy w tym zakresie zostały usunięte z IRiESP z uwagi na wejście w życie aktu wyższej rangi;
- pozostałe zmiany IRiESP odzwierciedlające doświadczenia wynikające z codziennej realizacji postanowień IRiESP bądź spowodowane nieaktualnością dotychczasowych zapisów IRiESP.

- (12) Pismem z dnia 1 lipca 2024 r. Prezes URE wystosował do Wnioskodawcy zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego w postępowaniu administracyjnym w przedmiocie zatwierdzenia zmiany IRiESP. W zawiadomieniu Prezes URE przekazał także, iż przyjął do wiadomości informację od Wnioskodawcy, zgłoszoną w piśmie z dnia 27.06.2024 r. znak: 2024-106240 PU.070.8.2022.57, o rezygnacji z przysługującego mu uprawnienia do zapoznania się z zebrany przez Prezesa URE materiałem dowodowym w przedmiotowym postępowaniu oraz o nieskładaniu dodatkowych uwag i wyjaśnień do zgromadzonego materiału dowodowego.
- (13) W postępowaniu administracyjnym w przedmiocie zatwierdzenia zmiany IRiESP, Prezes URE stwierdził, że wnioskowane zmiany spełniają wymagania określone w ustawie Prawo energetyczne, są zgodne z przepisami odrębnymi, równoważą interesy użytkowników systemu oraz nie stanowią zagrożenia dla rozwoju konkurencji na rynku gazu ziemnego.
- (14) W toku postępowania administracyjnego Prezes URE stwierdził, iż spełnione są przesłanki zastosowania art. 155 k.p.a. Decyzja obecnie obowiązująca w sprawie zatwierdzenia IRiESP z dnia 5 stycznia 2021 r. znak: DRR.WRG.4322.4.2020.IWa (z późn. zm.), która podlega zmianie na mocy niniejszej decyzji, jest ostateczna. Na jej podstawie Wnioskodawca nabył prawo do podejmowania działań określonych w IRiESP, a złożenie przez Wnioskodawcę wniosku o zmianę obowiązującej decyzji należy uznać za jednoczesne wyrażenie zgody na wydanie decyzji zmieniającej przez Prezesa URE, jako właściwy organ administracji publicznej. W ocenie Prezesa URE wydaniu decyzji zmieniającej nie sprzeciwiają się przepisy szczególne. Za wydaniem decyzji zmieniającej przemawia interes społeczny oraz słuszny interes strony.

Zatwierdzona zmiana IRiESP zostanie ogłoszona w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki stosownie do art. 9g ust. 9 ustawy Prawo energetyczne.

Stosownie do art. 9g ust. 10 ustawy Prawo energetyczne operator systemu przesyłowego zamieszcza na swojej stronie internetowej tekst ujednolicony Instrukcji oraz udostępnia ją do publicznego wglądu w swojej siedzibie.

Mając powyższe na względzie, postanowiłem orzec jak w sentencji.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK), za pośrednictwem Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia (art. 30 ust. 2 i 3 ustawy Prawo energetyczne w związku z art. 479⁴⁶ pkt 1 i art. 479⁴⁷ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego – tj. Dz.U.2023.1550 z późn. zm.). Odwołanie należy przesłać na adres Urzędu Regulacji Energetyki: ul. Towarowa 25a, 00-869 Warszawa.
2. Odwołanie od decyzji powinno czynić zadość wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji i wartości przedmiotu sporu, przytoczenie zarzutów, zwięzłe ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także zawierać wnioski o uchylenie albo zmianę decyzji w całości lub części (art. 479⁴⁹ Kodeksu postępowania cywilnego).

3. Odwołanie od decyzji Prezesa URE podlega opłacie stałej w kwocie 1000 złotych, zgodnie z art. 32 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U.2024.959 z późn. zm.). Strona może ubiegać się o zwolnienie od kosztów sądowych, stosownie do przepisów art. 100 i następne ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz o przyznanie pomocy prawnej poprzez ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, stosownie do przepisu art. 117 Kodeksu postępowania cywilnego.
4. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania do SOKiK wobec Prezesa URE (art. 127a § 1 k.p.a.). Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez stronę, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 k.p.a.).
5. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 k.p.a.).

Rafał Gawin

/ podpisano certyfikatem kwalifikowanym /

załącznik nr 1:

Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (IRiESP) wersja 029

Otrzymuje:

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

w Warszawie

reprezentowany przez pełnomocnika

Pana Dariusza Kucela

ul. Mszczonowska 4

02-337 Warszawa

/doręczono elektronicznie/